
Dobré časy českých vědců

Dobré časy českých vědců

17.1.2009, rubrika: Téma dnes, strana: 3, autor: STANISLAV DRAHNÝ

Praha - Česká věda zažívá v poslední době dobré období. Ještě před několika lety vycházely v nejlepších světových vědeckých časopisech zprávy o objevech, na nichž se podíleli naši vědci, tak dvakrát do roka. Nyní snad nemine měsíc, kdy alespoň některý text nemá český podpis.

Koncem loňského roku tým vědců z týmu Jiřího Forejta z Ústavu molekulární genetiky Akademie věd ČR publikoval v časopisu Science objev genu, který u obratlovců (konkrétně myši) způsobuje reprodukční bariéru. Tento objev dost možná pomůže odstranit i příčiny lidské neplodnosti.

Novinky v klonování Na jaře v Science publikoval biolog Josef Fulka mladší. Jeho tým se zabýval tím, proč klonování tak často končí nezdarem. Ukázal na klíčovou úlohu jádérka (malého kulovitého útvaru v jádře buňky), a zároveň tak objasnil některé nezdary v klonování.

Koncem roku 2007 zase olomoučtí entomologové z Univerzity Palackého oznámili, že brouci se objevili na Zemi mnohem dříve, než se myslelo. Použili k tomu srovnávání genů.

Předtím vyšel v Science článek o vlivu slunečního záření na rychlost otáčení planetek. V týmu pracovali i čeští odborníci Petr Pravec a Peter Kušnirák z Astronomického ústavu Akademie věd ČR v Ondřejově a David Vokrouhlický z Astronomického ústavu Univerzity Karlovy v Praze.

Vojtěch Novotný z Entomologického ústavu Akademie věd ČR popsal, proč je tolik druhů býložravého hmyzu v tropických pralesích.

Konkurence je velká Publikace v odborných časopisech jsou pro vědce zásadní. Tímto způsobem se o jejich práci dozvídá široká veřejnost.

V případě časopisů Nature nebo Science jde navíc o objevy zásadního celosvětového významu. Konkurence mezi autory je obrovská, každý článek velmi důkladně prověřují celé týmy vědců-oponentů. Devět z deseti textů vrátí bez otištění.

Oba nejpřednější vědecké časopisy mají za sebou úctyhodnou tradici: britský týdeník Nature založil anglický astronom Norman Lockyer roku 1869. Americký přírodovědecký týdeník Science vyšel sice o něco později (v roce 1880), ale jeho zakladatel je ještě známější – vynálezce Thomas Alva Edison.

Dříve vycházely zprávy o objevech, na nichž se podíleli čeští vědci, tak dvakrát do roka. Teď je to téměř každý měsíc.